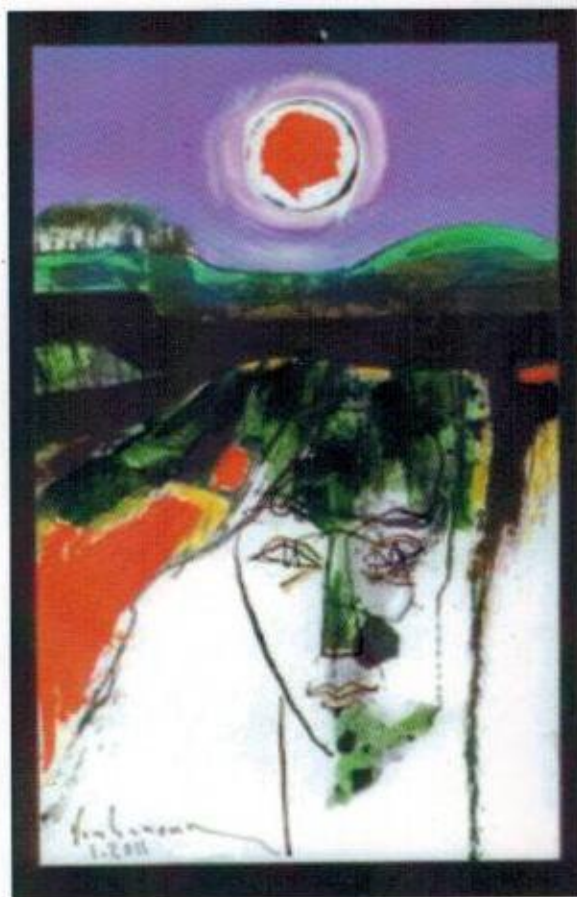

Chu Sơn

QUÊ NHÀ

Tan Hình Thuc Publishing Club

2011

Lời thưa

Làm thơ chống chiến tranh trong bối cảnh đất nước ba bên bốn phía chuẩn bị bước vào cuộc gió tanh mưa máu trên qui mô lớn là một động thái vô duyên và lạc lõng.

Tập Quê Nhà xuất bản đầu năm 1964 là dấu tích chết chóc, đau thương hàng ngày của một hay hằng triệu con người ở nông thôn đã gần chục năm kể từ sau hiệp định Genève. Khởi đầu là chiến tranh từ một phía. Tiếp đến, bạo lực cách mạng là cách duy nhất để giải phóng miền Nam... Cả một chuỗi dài máu lửa mà nông dân phải gánh chịu. Nhưng chiến tranh chưa thực sự gõ cửa từng nhà trong các đô thị như những năm tiếp liền sau đó.

Năm 1965 Mỹ đổ quân. Một phần thế giới chữ nghĩa hân hoan đón chào. Nhiều phần khác thế giới chữ nghĩa bàng hoàng phẫn nộ.

Bên cạnh nỗi đau chiến tranh, lớn dần lên nỗi nhục đất nước bị xâm lược, bị dày xéo, dân tộc bị nô lệ.

Như lưỡi hái của tử thần, những nhát kéo kiểm duyệt đã băm nát "Giữa Lòng Việt Nam", tập thơ thứ hai không xuất bản được như dự kiến trong năm 1965.

Thi sĩ thôi làm thơ phản chiến, dần thân vào con đường lạ lẫm chẳng dừng.

Bạo lực trong tay, nhưng lòng y cháy bỏng khát vọng yêu thương và hòa bình.

... “Trong lòng cây sủng tiểu liên

Ta để dành viên đạn cuối

Bắn vào tim ta – nơi trú ẩn của hận thù

Bắn vào trí ta – nơi phát sinh mầm ung độc

Rồi một sớm xuân hồng

Ta ca hát giữa bình minh

Em

Hãy đến cùng ta

Sửa soạn lại đất đai cho tình ruột thịt”.

Bây giờ y là người “cựu chiến binh già”.

Quê Nhà là kí ức của một thời bị thương chưa hết.

Quê Nhà cũng là giấc mơ xanh biếc ngàn đời.

Chu Sơn. Tháng Tư 2011.

Quê nhà

(1960 – 1963)

Những ngày cuối năm.

1

Người mẹ đỏ hồng con
chân liền chân chạy giặc
bỏ sau lưng xóm làng
lửa căm hờn bốc cháy.

Rồi tháng năm máu đỏ
rồi tháng năm xương rơi
anh nhìn anh kinh ngạc
anh nhìn anh gớm ghê
khắp mình in dấu vết
bạo động và hận thù.

Người mẹ đỏ hồng con
bốn mùa thêm phôi rách
gió ru mưa ghen ngào
chiếc áo len đan ôi hoài kỷ niệm
tâm ảnh đổi màu giọt máu đi hoang.

2

Và bây giờ hai mươi tháng chạp
lần đầu tiên anh nhớ tháng nhớ ngày
nhớ đôi mắt lên ba trông vời nhịp võng
nhớ lời mẹ ru con hồi hò ới.

Người mẹ đó thương con
hơn bốn mùa ngóng đợi
má răn reo gối mềm
đêm rồi đêm ướt đầm.

3

Và bây giờ hai mươi tháng chạp
súng bên kia nổ dồn
giòng sông đêm vẫn chảy
mang xác người ra khơi.
Giòng sông đêm vẫn chảy
thêm máu người đỏ tươi
biển vô tình cuồng nộ
đi về đâu em ơi!

4

Người mẹ đó thương con
xương rồi xương da bọc
tay với tay gọi đời
nhành sâu đông trợ trợ
bên lưng đèo tuyết rơi.

Tháng 12 – 1963

Bài Gia đình

1

Rồi ngày vội thảng qua mau
trên vùng trán ấy hằn đau ít nhiều
giữa vời sóng dậy thuyền xiêu
hai vai chèo lái vọng chiều gió ru.

2

Và giọng hò hời đèn lu
tiếng đưa kiu kịt mẹ ru con mắt
năm năm tháng tháng hằng mong
thuyền mau đến bến cho long mẹ yên.

3

Mười hai bến đợi bến chờ
trăng tròn mới lẽ ai ngờ chị đi
rưng rưng chị hời khóc gì
hoa xuân sắp hái hay vì xa nhau.

4

Và hướng mắt về mệnh mông biển máu
tim cuồng say nên quyết chí lên đường
ngày tháng rồi mẹ gặm mãi đau thương
sao bên nớ bên ni tình đôi ngã.

5

Đường sắn đỏ nào anh nào chị
mắt trong xanh nên hoa nở bốn mùa
sách vở nhiều đời cũng lắm cay chua
ngây thơ quá em ê a vắn quốc ngữ.

6

Tôi đến tôi đi như sự chết trên đầu
như vì sao rụng khô bên lề dạ hội.

Xác chết

1

Thung lũng đen rồi thung lũng sâu
nhạc rừng ru thay nhạc giáo đường
tiếng vọng hú thay lời rửa tội
linh hồn bay nước chúa xa
gió vi vu hoa lá gục đầu
sỏi đá nhuộm lên màu mật niêm
cú rúc dài cú rúc rất lâu.

Người nằm chết nhân danh tổ quốc

người nằm chết nhân danh tự do
viên đạn xuyên tim của những người đạo đức
viên đạn xuyên tim tên sứ giả thanh bình
viên đạn xuyên tim
viên đạn đã xuyên tim rồi.

Có giọng cười dòn tan trong tiếng nấc
có giọt buồn len giữa nhạc suối trong xanh
hoa lá nơi đây thờ ơ tẻ ngắt
sỏi đá nơi đây nằm ngủ vô tri
muôn thú nơi đây nhảy múa điên cuồng.

2

Trên môi người hoa nở
ngôn ngữ người cao sang
người nhân danh đủ thứ
tự do như gấm vàng
thương yêu ngời chói đỏ
Hàng triệu bàn tay hiên ngang
anh em người ngã gục
người lớn lên lớn lên che khuất mặt trời.

3

Ôi Budapest Budapest Budapest
ôi Việt Nam Việt Nam Việt Nam
thân mẹ gầy gổ mục
má mẹ buồn lõm sâu
tháng năm thôi úp mặt cuí đầu
mất môi rồi trông lên chiến trận.
Từng bước – từng bước đi
quá khứ đuổi theo hoài
trái đất lở ôi chập chờn bóng mẹ.

4

Đâu tiếng hoan hô lần cuối
đâu vòng hoa ngợi ca
giáo đường khuya chuông đổ
ôi đầu lâu – đầu lâu.

Thung lũng đen rồi thung lũng sâu
cú rúc dài cú rúc rất lâu
trên cây người cô mọt
nhưng kẻ khác vô tình
chồng lên chồng lên mãi
mất mẹ buồn thêm sâu.

Tháng 4 – 1962.

Quê nhà

Những cây người gục ngã
vùng máu lửa bùng lên
bủa vây tròn tuổi nhỏ.
Những cây người ngã gục
khoảng trời sôi bất khuất
tiếng nói tự do quần quai
vàng trán hằn đau thương.

Những ý chí tự do
đang tràn trề đầy chết
khí giới tự do hấn say

khắc sâu vào tim não
hằng triệu dấu văn minh.

Tôi lớn lên nơi đây
quê hương việt Nam nhỏ bé
ba mươi triệu con người
thèm ăn thèm sống thèm ái tình
rồi trí khôn lụn bại.

Tôi lớn lên nơi đây
giữa biển hồn hoang dại
đôi vòng tay hờ hờ mãi
màu đen bức tranh vẽ lại kinh thành
từng đoàn sa tăng nhảy múa.

Và tiếng nói của tôi
hỡi các người Việt Nam yêu dấu
lắng tai nghe bản tuyên ngôn cuối cùng
tôi xin trả lại kinh thành
tình yêu và khẩu phần thường nhật.

tháng 10 – 1961.

Kỷ niệm

Cánh én bay đi
ái ân lịm chết
con thuyền tình mất hẳn lối sang ngang
bến thơ xưa vò võ bóng trăng vàng
đêm thao thức nghe long tê tái lạ

cuộc đời hôm qua
muôn người chực ngã
cây úa tàn thân xác đứng chờ vơ
tôi cùng em chấp lại mối duyên hò
ôm siết lấy đôi bàn tay rớm máu.

Rừng

Khi gió rú lên bay vùng tóc rối
mắt hoang sơ theo dấu vạc xa về
hồn cũng muốn tung cao cùng khói nhạt
một chút tình lên mây dặm son khô
con chim nhỏ cất vang lời tiễn biệt
buổi chiều buồn như khóe mắt daisy
gió vẫn lên cao rừng nghe thần thoại
điệp khúc buồn réo gọi daisy tim.

Chỉ còn lại daisy
mình chìm trong quên lãng
si mê bóng tối rừng
daisy tim rạo rực
máu đã rớm mông lung
đôi tay còn trắng mãi
gió hú núi đập chùng.

Buồn cuối năm

Năm không đợi tháng không chờ
nên thời gian mãi hững hờ lướt nhanh
chiều lên khói xám vây thành
âm thanh lịm chết buồn tênh hời buồn.

Thuyền về đâu sóng về đâu
chiều ba mươi tết nhạc sầu lững lơ
nghĩa trang sương áp nắm mờ
đường về xóm nhỏ ai tô tím dần.

Xóm nhỏ đây rồi bạn hữu ơi
nhưng sao lạnh lẽo thế hời trời
bình nhang hương lụn đèn hiu hắt
bóng mẹ thờ kia nào tắm hơi.

Lý do

Bàn tay của thiên đường cứu rồi
giấc ngủ mùa thu này có tên em
con đường vào rừng sâu này không chẵn lối
con đường vào rừng sâu này không tội lỗi
quanh chúng ta nghệ thuật và ái tình.

thành phố này đã bao lần tôi từ chối
vì thiếu bóng em tình yêu và tất cả
thành phố này đã bao lần tôi từ già
những hình hài những khuôn mặt ngây ngô
và trong tôi em chưa đến bao giờ.

Tôi muốn về quê hương
tôi muốn dệt vạt tình thương
nơi đây mười mấy năm tù ngục
tôi uất nghẹn chán chường.

Và giắc ngủ mùa thu này có tên em
giắc ngủ mùa thu này có tên một người con gái
lần đầu tiên tôi tiếp nhận trong hồn
lần đầu tiên tôi thấy mình còn liên lạc
thành phố này và những khuôn mặt ngây ngô.

Thành phố này vẫn còn bóng dáng tôi
thằng con trai khổ nạn
mang rong hồn sự phản kháng thường xuyên
chỉ vì daisy thay tên một người con gái
chỉ vì em đã kéo tôi trở lại
một nơi tôi uất nghẹn chán chường.

Trên những mái nhà

Chiều nay anh đi trong lòng thành phố
đôi mắt em nâu ngả tư buồn hoang hôn chực đổ
từng nhịp khổ đau rót theo từng nhịp gót giày
bản trường ca bất tuyệt
giữa thế giới hoang đường và những vì sao
uớt đắm sương đêm.

Nhớ thương về thần thoại
khi trí óc chúng mình còn non dại
anh vẫn thích làm những cuộc phiêu lưu
qua phố phường rừng sâu biển rộng
cũng như bây giờ
anh đang sờ soạn trong thế giới tình yêu
lòng thành phố bỗng dung im lìm
tiếng động chìm sâu vào tâm thức
anh nhớ thương về thảm cỏ xanh mướt linh hồn
và những vòng tay
những vòng tay hờ chơi với
ngày xưa anh đã nói nhiều với những vì sao
đằng xa kia
đằng xa kia chân trời
cửa mở đến tương lai
anh đã phí những ngày xanh
để hôm nay đi giữa kinh thành
anh thấy niềm đau hiện diện
và thương hoài số kiếp con trai.

Những ô vuông anh đếm trên vỉa hè đại lộ
những ô vuông anh đếm trong tuổi học trò

em ơi nhiều xa cách
ngày xưa anh đếm từng ô vuông để dự bị tương lai
ngày nay anh đếm từng ô vuông để thấy đời thêm cô độc.

Anh bắt gặp rồi bắt gặp mãi chính anh
trên con đường dài hoàng hôn chực đổ
những khối màu loang lổ tím vai anh
và trên cao
trên những mái nhà hoang lạnh
mắt ai buồn rớm lệ sáng long lanh
anh nức nở trong đôi vòng tay gầy giá buốt
thầm van em
hãy chôn sâu vào huyết thời gian
màu tím ban chiều
trên chiếc áo dài lụa mỏng.

Anh vốn ghét tuổi học trò
và hờn căm nhìn em qua màu lụa tím.

Tình chúa

Khung cửa này trông lên giòng sông
giòng sông như tình yêu luân lưu ngàn kiếp
mùa xuân mùa thu hoa và lá vàng
thuyền trăng lênh đênh ôi tiếng hát trong xanh
và quê hương ôi ngọt ngào sữa mẹ.

Khung cửa này trông lên giáo đường
em hào quang như bóng Chúa
mùa thu mùa đông dù mây đen lũng thấp
bước anh đi hiên ngang
và tim anh ngút lửa
là thi sĩ anh bắt đầu ngợi ca
những dòng thơ phun lên từ mạch đất.

Khung cửa này thảng mười trên ngỏ mắt
những bóng dáng đi qua
đám tang và đoàn quân chiến thắng
những bóng dáng đi qua
tuổi nhỏ và thiên đường
tay em nâng vòng hoa tuyên dương công trạng
tay em nâng hồn anh vút bổng lên cao

Khung cửa này trông lên giáo đường
em hào quang như bóng Chúa.

Buổi chiều công viên

Tôi đợi em chiều nay
công viên ghé lạnh sông gầy vắt ngang
non cao hàng lại nối hàng
hắt hiu gió thổi lá vàng lìa cây.

Tôi đợi em chiều nay
sầu cao thành ngoại tiếp mây đi về
trời nghiêng xóa tóc lê thê
lộ trình vắng lặng lòng tê tái lòng
thiên đường nứt rạn mong manh
tôi mang tâm sự lưu đầy tim em.

Giã từ

Thành phố ở sau lưng
con đường đưa về biển
xin trả lại cho đời
những ngày tháng áo com
một tình yêu ngây dại
hai mươi năm đủ rồi.

Hai hàng dương thẳng tắp
hai bờ vai hoang vu
sương mù chôn mất dạng
anh đưa tay giã từ
khu ngoại ô ngủ chết
một mình đi trong sương
thiên thai còn xa lắm
chân ái ngại lên đường
linh hồn in dấu vết
loài hoa rừng mùa thu
và đón đau ngút lửa.

Hội An tháng 11.1962.

Don't know
1.2011

Đường đi tình yêu bằng hữu

Những quá khứ ghi lồi mòn lên tim não
những nhịp đều trắng sỏi đá song song
bãi nắng lên xa hôn gió ngọt ngào
bằng hữu đó – ngàn năm biển cả.

Vòng tay này của người yêu
mang tên loài chim lạ
dáng ngập ngừng đôi cánh nhỏ thơ bay
đường trắng em xin uống cạn cho say
cho hướng mắt tình si lên ngử đỉnh
những suối mến thương
những hôn rục rủa
những lắng tai nghe thần thoại bước vào hôn
đôi vai gầy thôi chịu nặng cô đơn
ta chơi với bên thiên thần mới dựng.

Tình yêu tuổi nhỏ

Cánh cửa khép hờ vừa đóng lại
ôi còn đâu nữa khúc hát trẻ thơ
hai mươi mùa xuân lớn lên nơi tù ải
cánh cửa màu xanh đôi mắt nâu.

Cánh cửa màu xanh đôi mắt nâu
mười ngón tay gầy giá buốt
bốn bề hoang lạnh em biết đâu
thiên đường nơi đôi bàn tay nảo nuột.

Hai mươi mùa xuân lớn lên nơi đây
giấc ngủ triền miên phủ kín
bóng đen chạy dài – chạy dài
tiếng dương cầm xua đuổi.

Tùng giắc liêu trai
đi vào hai mươi mỗi một
niềm đau nhức vây kín trong hồn
là mối suy tư bất tuyệt.

Cánh cửa màu xanh đôi mắt nâu
hàng mi cong chạy dài theo triền núi
tiếng hát u buồn và giọng cười trong của suối
tôi vờn mình giữ lấy hai mươi.

Tôi vờn mình giữ lấy hai mươi
khi biết em mùa thu hay mùa hạ
khi biết em là tiếng nói
của riêng tôi và của ái tình.

Con đường vào hồn tôi thiếu vắng
con đường vào hồn tôi phẳng lặng
em chỉ là âm thanh
ghi những dấu chân siêu thực.

Tôi muốn lớn lên như một thiên thần
nhưng lỡ mang thân cỏ dại
nhưng lỡ yêu em một lần và mãi mãi.

Nói một mình

Với hai bàn tay trắng
ôm cuộc đời bằng hôn
bạn bè ai tín nhiệm
con đường đen vẫn đen.

Tháng năm rồi chiếc bóng
hoàng hôn vào tuổi trẻ
mái xanh đã ngã màu
ai yêu chi hôn nâu.

Làm con trai căm đại
ngã tư này hoang vu
người tôi yêu đâu biết
ngày xuân đã chết rồi.

Thơ học trò đốt hết
chỉ giữ lại nắm tro tàn
cho đàn em sau biết
suốt cả tuổi non xanh
bấy nhiêu là kỷ niệm.

Bắt đầu từ bây giờ
hôm mai thành hoang sử
sương mù về quá khứ
đường còn xa rất xa
thương yêu nhiều lắm ngọn.

Sân ga

Người ra đi thành phố lên đèn
con tàu đêm ức nở
khói ùn lên mây đen
sân ga dài thốn thức
tôi nhìn người hoang vu.

Chuông thánh đường nhà suối âm thanh
hay tiếng van xin của lũ người phạm tội
thánh đường về đêm
âm thanh ghê rợn
thế giới liêu trai
những tên tù chung thân đếm từng giọt thời gian
lạnh lùng vô tận
người ra đi mang niềm đau thân phận
lưu đây
xin người hãy dừng lại nơi đây
dùng ly rượu ngọt
cho đời vui chút đắng cay
người hãy dừng lại nơi đây
cùng tôi cạn chén
trần gian nhiều yêu thương nên uất nghẹn.

Úp mặt

Mười tám tuổi đầu
thằng con trai nghe linh hồn chảy máu
đêm màu nâu
hai bàn tay khăng khiu ôm lấy đầu
nức nở
những mảnh mặt trời vùng lên
đốt cháy tâm tư
tình yêu
 tiền tài
 danh vọng
quê hương mình còn đâu nữa
xa xôi
từng loạt âm thanh bùng lên
tiếng rừng vang dội
đại dương loạn cuồng
điên đại.

Mười tám tuổi đầu
hai cánh tay dài
nút lấy
 hiện tại
 tương lai
còn có nghĩa gì đâu

hàng triệu tinh cầu rơi rụng
địa cầu cô đơn
và hoang vu như linh hồn chột tỉnh
thân phận mình

cầu bắc

cầu bơ

buồn mênh mông sa mạc
vai gầy chín mọng đau thương.

Những bước chân mất dần dấu vết
trên đường

mùa đông

tuyết lạnh

một kẻ độc hành
một tên tù chung thân
úp mặt
âm thanh buồn lịm chết trong đêm.

1960

Chân dung

Dấu chân cuối cùng còn đây
trên khoảng hồn buồn như ngày tận thế
bằng nhựa đen quay tròn – quay tròn
trở lại
với dáng dấp vẫn mong manh
em
con chim nhỏ một lần bay đi
em
con chim nhỏ một lần không trở lại
bằng nhựa đen quay tròn
còn là âm thanh
rồi người nhạc sĩ đó ra đi
mang theo nhiều cung bậc
người nhạc sĩ đó ra đi
tôi một mình – một mình
với chân dung em màu huyết sắc
tôi một mình – một mình
một mình tôi – khôn nạn.

Hậu chiến

Ôi cánh tay này tự do
mang về em tình biển
ôi vôi hồ này chinh chiến
ôi lục địa này hoang vu.

Chút nắng quái còn vươn cao phố thị
chút máu đào còn đọng lại tim non
những đường xưa - nhịp bước gõ dòn
lịch sử đó đưa tay chào em nhé.

Âm thanh

Xin người yên lặng
tôi đâu cần lời ngợi ca
từ những hình hài không tìm
xin người yên lặng
giáo đường có tiếng cầu kinh
ai ngợi ca ai – ai ngợi ca ai
lũ người xuôi tay nhìn số phận.

Gót chân vẫn không mòn
hơn những đường tôi đi
dù sỏi đá
gót chân vẫn không mòn
hơn thời gian
dù chiếc kim đồng hồ quay tròn quay tròn.

Chỉ một loài cỏ dại
tôi nhìn tương lai
lên những tinh cầu mới dựng
và sương mù sương mù
tôi say sưa hôn lên số phận
cỏ non cỏ non rồi cỏ non.

Xin người yên lặng
có tiếng ai rên than
gió về ru tắt nghẹn
đêm đêm đêm cột đèn.

Cánh tay này xin đưa cao
những cột đèn in bóng lạnh
mắt nâu rồi đi hoang
tôi vẽ lên nền huyết sẫm
ôi giọng buồn khóa thân.

Phân trần

Không phải bây giờ
tôi là con gái
bên những song thưa
thương yêu đếm mãi
này một này hai
này ba câm đại
qua mau rất mau
sự chết trên đầu
mái xanh ngã màu.

Này anh hỡi anh
con đường tôi chọn
trên ngã tư này
bây giờ chấn lỏi
rồi một rồi hai
rồi ba ngã gục
thôi hết bây giờ
đếm những vì sao
đêm trời dạ hội
tình chết khi nào.

Kết cuộc

Tuổi trẻ và niềm bí ẩn mơ hồ
con đốm đốm trong biển sương mù lố đố
nó đã gặp sự trở về
của những giấc mơ dài chán ngán.

Hành lý và kinh thành
con tàu mang theo nhiều kỷ niệm
của những vũ trụ hoang đường
trong vùng băng tuyết và sương mù ấy.

Trong vùng băng tuyết và sương mù ấy
có tiếng nói trẻ thơ
từng âm giai tuyệt diệu
trên phím đàn sự sống hăng say
thiên đường cất lên lời ảo vọng.

Trong vùng băng tuyết và sương mù ấy
có tiếng thở dài
sau đám tang tuổi trẻ
niềm cô đơn khốc liệt
và sự đổ vỡ thiên đường.

Lụt

Mưa rơi thác đổ
gió lộng về nghiêng ngửa quê hương
nước từ thình không đổ xuống
nước từ thượng du chảy về
nước ngập đầy thôn xóm
nước phủ lấp sơn khô
nước càng dâng dâng mãi
đỏ khe cả bốn bề
bồng bênh tanh hôi rác rưởi
quê hương là hồ ao cống rãnh.

Hằng triệu con người
đói rách tang thương
hòn cắm nhìn giang sơn đỏ nát
những mái đầu xanh tràn sức sống hằng say
đang bị cuốn đi theo giòng nước lũ.

Hỡi những tên lính mùa đông
những tên anh hùng nhơ bản
nghênh ngang đi giữa cuộc đời
như những tên quốc sĩ
thân thể đầy tanh hôi
đang cuồng say nhảy múa
trong niềm đau nhức của muôn người.

Lời khuyên

Thôi hoa đừng mọc trên đất này
thôi hoa đừng nở trên đời này
còn chút hương thừa tỏa mau theo mây.

Cánh tay người tình đưa cao
và con đường biến thành nghĩa địa
gót chân bầy quỉ sứ chôn rồi
nụ hoa nụ hoa rồi nụ hoa.

Cánh tay người tình chơi với
đâu rồi thực phẩm trần gian
bầy quỉ sứ còng lưng đầu cúi lạy
thân thể này là tất cả tương lai.

Ai tặng nhau một cành hoa
ai mộng mơ cài lên tóc
người tình đã từ chối rồi
những cành hoa không là danh lợi.

Ai tặng nhau một cành hoa
ai say sưa ngồi ngắm
trần gian này còn lắm chuyện cao sang.

Thôi hoa đừng mọc trên đất này
thôi hoa đừng nở trên đời này
còn chút hương thừa tỏa mau theo mây.

Xa lạ

Bây giờ tôi không còn nhận ra em nữa
trên trang giấy này
trong cuộc đời này
chỉ còn có tình yêu tình yêu
em đã chết thực rồi
hay em vẫn là người xa lạ
vẫn là người tôi chẳng biết mặt biết tên
nơi đây bóng tối rừng
và tiếng nổ đi đoàn binh bên kia thung lũng
nơi đây cách mạng
và những thân người không còn nguyên vẹn
nơi đây tôi ngỡ ngàng – tôi kinh hãi
tôi lại gặp tôi.

Tôi lại gặp tôi
chiếc hình hài người nặn ra từ bao giờ thế nhỉ
hai mươi tuổi đầy
hay hai ngàn năm
cánh tay này
mớ tóc này
ký ức này
đã trở thành cổ tích.

Tôi muốn ôm lấy thân phận mình
nhưng đôi vòng tay bị phân ra từng đoạn
nhưng linh hồn vất vưởng đi hoang
tôi lại ngỡ ngàng nhìn tôi từ một tinh cầu lạc xuống

lạ mặt cả rồi

em

và tôi.

Bây giờ những ngày đầu cách mạng

bây giờ những tháng cuối năm

đám tang đi với tiếng kèn đồng man rợ

tuổi trẻ đi với niềm u uất nghẹn ngào

tháng tám bốn mươi lăm rồi tháng mười của mười năm sau nữa

tôi lớn lên bên những cuộc cách mạng huy hoàng

tôi lớn lên bên những chiếc đầu lâu trắng hếu

tôi lớn lên – tôi lớn lên

và bây giờ tôi nhìn tôi hoàn toàn xa lạ.

Khúc đêm

Mây sầu ngưng đọng trời nghiêng
Cây khô bóng rữ ưu phiền tử thi
đêm về bãi vắng âm ty
nào cân buốt giá người đi ai buồn
lênh đênh sóng vỗ thuyền thôn
áy hồn du tử chiều buông mái sầu
nửa vời lệ ứa mắt nâu
đôi vòng tay nhỏ quá đầu hư vô.

Buổi chiều trong thành phố

Họ ở trên kia quốc lộ
chạy về đây
mền chiếu trên tay
con trẻ khóc trong tay
và lũ giặc trong lòng
nét mặt buồn thiu đứng ngồi ái ngại
thành phố buổi chiều
mây xám

 người đông
giặc ở bên kia sông
súng nổ bập bùng
ruộng lúa
 nương khoai
 túp lều
 mái rạ
lửa rực ngút trời
phố thị cháy tan hoang.

Giặc ở bên kia sông
giòng Thu Bồn ngàn năm uất nghẹn
ngày xưa
 xác chị cỏ mọc đầy
rồi mai
 cỏ mọc xác ai ?
lũ giặc trong lòng
đôi mắt nàng rung rung tự hỏi.

Thành phố buổi chiều mây xám
người người ứa ra từ phía hội trường

khẩu hiệu trên môi
biểu ngữ trên tay
nàng bỗng giật mình lo sợ
kéo mẹ vào góc phố đứng rung rung
bên tai nàng
có tiếng hô to : « đã đảo chiều bài
trung lập miền Nam ... »

Hai tay nàng quàng ngang lưng mẹ
(người đàn bà gần đất xa trời
đã hồi thức con ơi chạy giặc)
trí óc nàng trở lại
những đêm hải hùng
nức tiếng hô xung phong
lũ giặc trong lòng.

Đám biểu tình từ ngã tư
kéo vào đường Lê Lợi
người đàn bà gần đất xa trời
con ơi... chính phủ mình...
cách mạng...
người đàn bà gần đất xa trời
với nụ cười lên ba.

(tháng Chạp u buồn. 1963)

Giữa lòng Việt Nam

(1964 – 1965)

Việt Nam bây giờ - Mai Việt Nam

I

Phường phố đó ta lênh đènh cùng bè bạn
Rừng sâu kia ta sống chết với quân thù
Ta ghi súng bắn vào người trước mặt
Thịt xương nào đổ xuống cũng Việt Nam
Máu đã chảy từ trái tim ta tan nát
Trong vóng tay ta bè bạn đã chia lìa
Ta cúi mặt mùa xuân rồi cũng khuất
Dưới lòng sông dáng núi đứng ưu phiền
Lòng ta xót mắt ta cay cùng cốc rượu
Trong hồn ta cây cỏ vẫn xanh xao

Em đã đến từ muôn ngàn kiếp trước
Bóng hình em sương khói quá mơ hồ
Giữa tăm tối ta một mình lặn lội
Chân đã mòn mà mục đích quá xa xăm
Rồi ngày tháng ta lớn lên cùng khổ nhục
Mang trên người cây thánh giá oan khiên
Bom với đạn cày sâu đường thù hận
Bạn bè ta ôm súng đứng chờ nhau.

Đếm xác bạn bên này cầu biên giới
Ta lắng nghe thê thiết điệu kèn đồng
Mùa thu chết trên đỉnh sầu ảo vọng
Ngọn cờ bay theo cánh gió oan hồn
Ngọn cờ bay vật vờ cùng lũ quạ.

II

Ta ngậm ngãi khắp Trường Sơn xuôi ngược
Đêm Việt Nam rừng núi quện hương trầm
Đêm Việt Nam bạn bè ta nổi lửa
Đốt cháy rừng vô minh
Hỏa thiêu bầy quỷ dữ.
Trong lòng cây súng tiểu liên
Ta để dành viên đạn cuối
Bắn vào tim ta - Nơi trú ẩn của hận thù
Bắn vào trí ta - Nơi phát sinh mầm ung độc
Rồi một sớm xuân hồng,
Ta ca hát giữa bình minh
Em
hãy đến cùng ta
Sửa soạn lại đất đai cho tình ruột thịt.

Tuổi thơ và chiến tranh

Tiếng súng nổ khi em chào đời
Mẹ ru em tức tưởi
Cha em đã chết rồi
Em khóc hoài không thôi.

Tiếng súng nổ bên trời
Mẹ bỗng em chạy trốn
Viên đạn đồng yêu tinh
Chui vào lồng ngực lép
Mẹ trao em cho đời.

Tiếng súng nổ lưng đời
Giặc về làng cướp phá
Nhà cửa cháy toí bời
Bà con em gục ngã
Em ngửa mặt nhìn trời.

Lớn lên cùng chiến tranh
Sống dật dờ đây đó
Bầy thú dữ vây quanh
Thôi đâu rồi tuổi nhỏ
Máu lửa ngút trời xanh.

Một ngày của người lính Việt Nam

1

Sáng

Máy bay thay chim gọi mặt trời
Bây giờ mùa hè mặt trời không còn là sức sống
Bây giờ mùa hè mặt trời đồng lõa với chiến tranh
Bây giờ mùa hè người nông dân không ra đồng với cày với cuốc.
Trên vai chàng là súng
Bên lưng chàng là đạn
Chàng đã bắn vào ngực những người không quen biết
Không oán hờn
Chàng đã bắn vào ngực bạn bè chàng nữa
Ngày kia chàng sẽ ngã gục như vậy
Chàng cũng chẳng hiểu tại sao?

2

Trưa

Mặt trời nóng cháy như sự căm thù
Mặt trời càng nóng cháy thì sự căm thù càng gia tăng
Bây giờ người nông dân quên rằng mình có thể ngủ giấc trưa
Chàng đang xếp hàng cùng bè bạn
Bên kia bờ sông đưa em trai chàng là kẻ thù
Hắn vừa mới bắt loa kêu gọi chàng
Và chàng còn phải nói vào máy phóng thanh
Chiêu hồi thẳng em lâm lạc
Nắng hắt lên từ bãi cát
Chàng úp mặt trong hai bàn tay.

3

Chiều

Bây giờ người nông dân là tư bản
Chàng phải biết như thế
Và chàng phải chiến đấu hết mình
Trên đầu trên vai trên ngực chàng là dấu hiệu của giai cấp
Chàng phải biết như thế
Và chàng phải quên hết sự mệt mỏi
Ngày mai
Khi những người bên kia chết hết
Cả đứa em trai chàng nữa
Chàng sẽ được sung sướng ấm no
Những đóm lửa mặt trời nhảy múa trước mặt chàng
Những đóm lửa mặt trời nhảy múa trong đầu chàng
Chàng nổ súng vào chúng
Như kẻ thù
Cuộc chiến lại tiếp tục khai diễn
Kẻ thù chàng giẫy chết
Bạn bè chàng cũng vậy

Tội lỗi đồng lõa với bóng đêm.

4

Tối

Bây giờ người nông dân ngã mình bên bờ đê và gối đầu lên súng
Bên phải chàng là bè bạn
Bên trái chàng là xác chết quân thù
Bạn bè thì ngủ yên
Quân thù thì câm nín
Trên trời những vì sao mời gọi chàng trở về với những gì thân yêu đã mất.

Chàng ao ước được giáp mặt với mẹ cha
Chàng ao ước được ôm con vào lòng
Và ngã tay làm gối cho vợ
Chàng nhớ cái cuốc cái cày mảnh ruộng luống khoai
Chàng triu mến áp má xuống đất như ngày xưa áp má vào lòng mẹ
Chàng vội ngừng đầu lên
Và bắt gặp mùi tanh của máu.

Lên đèo

Xe men theo dốc lên cao

Trước sau khói phủ tường vào non tiên

Thôi em quên hết ưu phiền

Thôi anh quên hết những miền cát bay

Từ đây trái đất ngừng quay

Thiên thai đã ở trong tay ta rồi.

Xuống đèo

Tưởng rằng quê quán là đây
Dè đâu xe điện liền giây kéo còi
Thiên thai đã mất đây rồi
Rung rung xóm lá lưng đồi khói che
Trông ra mặt nước đỏ khè
Trường Sơn máu đỏ biển nghe rầu rầu
Xe theo triền núi đã lâu
Xuống miền sỏi đá thấy đầu lóc lẩn
Em dù che mắt bằng khăn
Ngày kia anh chết xác quăng trên đồi
Đêm nghe tiếng cú tuyệt vời
Thì anh đã bước lên trời hư vô.

Tôi mơ

Tôi mơ lớn mạnh như trời
Phá tan hoang hết cõi đời phù du
Tôi mơ chiếc búa tiều phu
Chém phường cai ngục trả tù tự do.

Âm thanh trên cao

Mấy năm lưu lạc chốn này
Dưới giòng nước chảy mây bay qua cầu
Đêm đêm nằm nhớ Khổng Khâu
Bừng con mắt dậy mù đầu cát bay
Giấc Kinh Kha vẫn còn đây
Tuổi đời đã bén nửa dây oan tình
Chùa xa nghe vọng tiếng kinh
Ô hay tiếng hát thanh bình đây chăng?

Đêm một mình trên thuyền

Chòng chành sóng vỗ thuyền đêm
Vi vu gió thổi lên thêm hư vô
Từ cao tiếng vọng mơ hồ
Mắt nhìn thao láo cơ đồ nhuộm đen
Tay run mò mẫm cây đèn
Lung linh đốm lửa đỏ chen trong mù
Từ vô thi đến thiên thu
Buồn lên hun hút âm u khuất trời
Bên ni gió cát tới bời
Thuyền lênh đênh mãi chưa rời nhân gian
Đêm đen đêm vẫn ngút ngàn
Năm nghe đứt ruột giọng nàng để ngâm.

Mỹ Lợi

Em nằm vắt vẻo trong mơ
Suối như ánh mắt lững lờ khói bay
Tóc xanh ôm chiếc vai gầy
Lưng thon cành huệ vú xây nên đồi
Nguồn nước ản chảy không thôi
Ngọn nấp trinh tiết sáng ngời trăng sao
Chiều hôm đuổi nắng lên cao
Bâng khuâng em ngắm bóng vào u minh.

Một mình

Một mình tôi vẫn là tôi
Gió ưu tư thổi chân trời bơ vơ
Đầu thai đạo ấy đến giờ
Bỗng dưng tôi khóc bên bờ lưu vong.

Giật mình

Giật mình tưởng giấc chiêm bao
Đưa tay dụi mắt nhìn cau mày hàng
Luân hồi một chuyến sang ngang
Cõi ta bà đó muôn vàn sắc không
Nhớ em rong rui bụi hồng
Nhớ người khắc khoải rày trông mai chờ
Quê hương chừ bóng vàng kim
Em ôm vĩnh cửu vào tim reo hò.

Viết thay cho chị và em gái

1

Với mình

Một trái tim cho anh
Một nắm đất cho mẹ
Một tương lai cho con
Một mái tranh bên giòng sông
Một đám ruộng trên cánh đồng.

2

Với chồng

Bây giờ em còn gì
Bức điện tín từ miền Nam
Đưa về tin anh chết
Bức điện tín từ miền Nam
Ghim vào tim em như mũi tên
Em cúi đầu trong đêm tối
Em úp mặt trong đau thương
Mà làm sao em khóc được
Những ngày tháng chia ly
Thương anh khô nước mắt.

Anh chết rồi
Chết rồi phải không anh
Viên đạn nào ghim vào ngực anh nhỉ ?

Anh chết rồi
Chết rồi phải không anh
Kẻ nào bắn vào ngực anh nhỉ ?
Một đời lớn lên trong chiến tranh
Một đời lớn lên bên đất ruộng
Mấy năm cho mẹ già
Mấy năm cho vợ con
Bây giờ không còn nữa
Chết cho ai hử anh?
Mà làm sao anh không nói
Làm sao anh lặng câm
Thằng Hoài đang cười đó
Thằng Hoài trong tay em
Thằng Hoài còn cười nữa
Sao không về với nó hử anh?

3

Với mẹ

Bây giờ con còn gì
Tiếng nổ từ khoảng không
Viên đạn từ đêm tối
Viên đạn từ cuộc đời
Viên đạn từ lòng người
Mẹ không còn nằm đó
Mẹ không còn trông con
Mẹ không còn ru cháu
Mẹ chết rồi
Mẹ chết rồi phải không?

Một cánh tay trên cỏ
Một khúc ruột trên cây
Một vũng máu trên cát
Mẹ ơi sao mẹ thế này?

4

Với con

Bây giờ mẹ còn gì
Thằng Hoài đó phải không
Thằng Hoài chưa biết nói
Thằng Hoài không có cha
Thằng Hoài vừa mất bà
Mấy ngày rồi con thiếu sữa
Mấy ngày rồi mẹ thiếu khoai
Mấy ngày rồi mẹ con mình đói
Mấy ngày rồi con thôi cười

Thằng Hoài đó phải không
Sao con xanh như màu lá
Sao con gầy như ngọn tre
Sao con không cười nữa
Sao con khóc đêm ngày?

Thằng Hoài đó phải không
Sao con còn nắm đó
Chẳng theo cha theo bà
Sao con còn nắm đó
Cho lòng mẹ xót xa.

5

Với đất ruộng

Bây giờ tôi còn gì
Mái tranh thành tro bụi
Bây giờ con còn gì
Đám ruộng trên cánh đồng
Cánh đồng là chiến trường
Đám ruộng là hầm chông

Đám ruộng là bãi mìn
Cánh đồng là cỏi chết
Một người Việt Nam ngã lên đó
Hai người Việt Nam ngã lên đó
Ba người Việt Nam ngã lên đó
Hàng triệu người Việt Nam ngã lên đó
Đám ruộng không còn lúa xanh
Đám ruộng không còn lúa vàng
Thằng Hoài còn gì để sống hờ đây anh?

6

Với ông Thích Ca, ông Jésus và...

Bây giờ tôi còn gì
Nước mắt tôi xối xả
Nước mắt là biển xanh
Cuộc đời là mây xám
Cuộc đời là mây đen
Cuộc đời là thù hận
Cuộc đời là ghét ghen
Cuộc đời là lửa đạn.

Lửa cháy trong mùa xuân
Lửa cháy trong mùa hạ
Lửa cháy trong mùa thu
Lửa cháy trong mùa đông.
Ôi bốn mùa là máu chảy
Ôi bốn mùa là chiến tranh
Người giết người trên núi
Người giết người ngoài đồng
Người giết người giữa phố
Người giết người trong giáo đường
Còn nơi nào cho tôi sống

Còn người nào cho tôi thương ?

Hỡi người là Thượng Đế

Hỡi người là Thích Ca

Hỡi người là Tư Sản

Hỡi người là Quốc Gia

Thằng Hoài còn khóc mãi

Hãy trả nó nụ cười.

Mù sương

1

Buổi chiều mưa làm tôi nhớ một đoạn đường
Trong cuộc hành trình tôi chỉ có quyền đếm bước
Cha tôi đã bỏ cuộc nửa chừng
Không kịp nói cho tôi hay rằng
Nơi nào tôi sẽ đến
Và lý do của chuyến đi này
Người đã nói mà tôi nào hiểu được.

2

Này mẹ, mẹ ơi
Sao chỉ có tình yêu và sữa ngọt
Sao chỉ có nước mắt và tiếng thở dài
Trong cuộc trôi nổi lạc loài
Cũng có đêm không trăng sao
Cũng có ngày trời giông bão
Mà mắt mẹ quá u buồn
Mà lời mẹ ru thì đứt ruột.

Này mẹ mẹ ơi
Xin hãy bỏ qua và tha thứ
Về những lời trách móc vu vơ
Xin hãy đi với con thêm một đoạn đường
Xin hãy hát con nghe
Dừng bao giờ im tiếng
Cuộc hành trình còn dài
Còn rất nhiều bí mật
Con phải dìu các em con vượt qua
Những rừng gai biển lửa

3

Này em, em ơi

Mẹ đã bỏ anh bay lên trời

Với tóc mẹ làm mây bay vùn vủ

Với nước mắt mẹ làm mưa rơi âm thầm

Trên trời Đà Lạt chiều nay

Ngại ướt áo em

Nên anh dìu em đi quanh bốn góc phố Hòa Bình

Thế là anh dừng lại

Mà lộ trình đâu rút lại

Đời vẫn nằm trơ mà mây xám bay nhanh

Nơi anh ở quanh năm mù khói đá

Mẹ dù yêu bạn thân thiết cũng xa rồi

Ngày mấy bạn đi về anh ngược mắt

Mặt trời chìm trong thăm thẳm hư vô.

Nẻo mù

Ruột cắt tự thiên thu
Chân rã rời vạn kiếp
Ta trôi giữa kiếp người
Chẳng kẻ nào quen biết
Lửa đốt tự trên trời
Lòng ta thì giá buốt.

Ta bỗng hát một mình
Bài tình ca thuở trước
Bài tình ca cuối cùng
Ta bàng hoàng muốn khóc.

Lang thang đến bao giờ
Quả bóng bay xa tít
Quả bóng bay lên trời
Tay ta dài chín kiếp.

Nơi nào là như lai
Ta đi hoài chẳng đến
Chung quanh ta mịt mù
Bụi trần ai mênh mông.

Tâm sự

Tôi muốn nói với em thật nhiều
Vậy đó mà tôi đã không nói được điều gì
Bởi vì em là người thân yêu cuối cùng
Tôi không muốn em sẽ bỏ tôi mà ra đi
Như những người thân yêu khác
Đã bỏ tôi mà ra đi
Sau mỗi lần nghe tôi nói
Tôi sợ sự cô đơn buồn khổ
Nhưng bây giờ
Tôi không thể chịu đựng thêm được nữa
Sự im lặng quá đỗi hèn
Im lặng là đồng lõa với tội ác
Với kẻ thù
Kẻ thù của tôi của em
Kẻ thù của cả dân tộc chúng mình.

Em sẽ cứ đi tiếp con đường
Và tôi thì phải nói
Rằng không nên sống ở trên đời này
Ngồi yên nhìn đám học trò đi dần vào hố rác
Em cứ việc phì cười
Lần cuối cùng
Rồi ném vào mặt tôi
Những lời diễu cợt
Tôi sẽ rất buồn
Nhưng không bao giờ hờn trách chi em
Vì thi sĩ là kẻ khùng
Yêu nước là hành động của kẻ mất trí
ấy là ý kiến của đám đông
đám đông của thời đại mới.

Có những điều không ai chối cãi được
Trên xứ sở đau thương của thời hiện tại
Người ngay thẳng sống như con chó đói
Thánh thần toàn là lũ sát nhân
Em có thấy chẳng
Học trò và thầy giáo nơi trường học
Tu sĩ và con chiên nơi thánh đường
Kẻ bán người mua ngoài bến chợ
Mọi người thù nghịch và cắn xé nhau
Như bò rừng và sư tử
Thật khó - lòng tôi không thể phân biệt
Ai là người thiện kẻ ác
Giữa thế cuộc đảo điên này
Nhưng cứ bình tâm mà nhìn
Em sẽ thấy viên phấn có hình thù hòn đạn
Cây thánh giá nhìn như khẩu súng tiêu liên
Em có thấy chẳng
Lý do nổi khốn cùng của một dân tộc
Dưới cơn bão sắt máu này.

Em nghe gì thấy gì trong mùa xuân hôm nay

Em nghe thấy gì trong mùa xuân hôm nay
Tiếng hót của con chim nghen ngào bé nhỏ
Tiếng khóc của tôi âm thầm thiết tha
Mà làm sao át được tiếng máy bay và đại bác
Làm sao át được biển sóng hận thù
Niềm đau khổ của một người nào đó có nghĩa lý gì
Niềm đau khổ của một người đáng khinh bỉ
Có phải không em
Tôi đã từng nói với em điều ấy
Bây chừ tôi không thể nói trước điều gì
Mọi dự ước đều vô vọng
Tôi đang sống những ngày vô vọng nhất
Em thấy tôi chỉ còn là bóng ma trên đất

Tôi đã sống khá lâu trong thành phố này
Những con đường tôi đã đi qua
Những góc phố tôi đã dừng lại
Một người bạn đã nói với tôi rằng
Ở đây khoảng trống ghê rợn
Và tôi chạy trốn như một tên tội phạm

Vậy đó mà tôi còn phải sống ở đây thêm nhiều tuần lễ nữa
Hàng ngày tôi phải giáp mặt với bốn mươi đứa trẻ thơ
Tôi phải nói với chúng điều gì đây em
Chuyện một tên lính Việt Nam một tên lính Mỹ gục chết bình đẳng
bên bờ lạch
Chuyện thằng bạn tôi đi biệt động quân hơn một năm rồi
biệt vô âm tín
Chuyện mẹ già tôi khóc âm thầm
Hay chuyện cái loa phóng thanh hoan hô hội nghị Honolulu

Và ngợi ca tình anh em Việt Mỹ

Hay là chuyện em bỏ lại tôi căn phòng với nỗi thiết tha lửa cháy

Những vùng trán trong xanh kia nào có tội tình gì

Cả em và tôi nữa

Nào chúng ta có tội tình gì.

Viết cho người yêu hai mươi một tuổi

1

Này em

Đâu có phải chuyện tình cờ

Mùa xuân làm nở những bông hoa

Oán thù làm nổ những viên đạn

Tình yêu làm vỡ tiếng khóc oa oa.

Hai mươi một năm

Em mở mắt chào đời

Chiến tranh mang cha mẹ em đi biên biệt

Hai mươi một năm

Em gục đầu lên cuốn thánh kinh

Nước mắt làm nhòa từng con chữ

Làm rã mực từng trang

Hai mươi một năm

Em soi gương vào mặt mọi người

Vẫn thấy còn xa lạ.

2

Chuyến tàu cuối năm mang em về con phố cũ

Chuyến tàu cuối năm mang tôi đi với nỗi tuyệt vọng kinh hoàng

Còn gì trong vòng tay cho tình yêu đâu em

Đêm yêu tinh trong tiếng còi tàu man rợ

Khí giới trong tay tôi

Loài quỷ dữ hiện nguyên hình

Hai mươi một năm chiến tranh đè lên vai em gầy yếu

Hai mươi một năm chiến tranh

Bom đạn là cơm

Máu và mồ hôi là nước

Tôi no say trong nỗi nhục nhằn

Em no say trong niềm tủi cực.

3

Đêm hợp mặt cuối năm bạn bè tôi về trong ký ức
Những chiếc ghế trống tron
Những tách cà phê nguội lạnh
Tôi ngồi đây mỗi mắt trông chờ
Thằng Đức chết ở Gio Linh
Thằng Hòa phơi thây trên Đồng Tháp
Thằng Tường bỏ ra đi biệt tích
Thằng Duy gói súng ở Pleyme
Còn chi nữa đâu em
Những đốm lửa hỏa châu là hoa mang mùa xuân về cho em
Những chiếc máy bay là chim én mang mùa xuân về cho tôi
Những trái bom quả mìn viên đạn là bánh kẹo mang về mùa xuân cho lũ nhỏ
Còn đâu khu vườn xanh cho em tung tăng hái hoa bắt bướm
Đâu còn lung cát trắng cho lũ nhỏ hò reo
Đâu còn bạn bè cho tôi trò chuyện
Đâu còn khoảng trời trong xanh cho những người yêu nhau thề nguyện
Tuổi trẻ hôm nay sao vỏ vàng héo úa
Như trái nho xanh đấng đốt khô cành
Như con chim ghi lạc loài giông bão.

4

Này em
Còn gì nơi đây gởi cho em làm quà tặng
Cuốn thánh kinh tôi đánh mất tự bao giờ
Mảnh vườn xưa bom đạn xác xơ
Đưa em nhỏ bẹp đầu bên đồng rác
Cả một mùa xuân mỗi một trông chờ
Cả một bình minh máu loang đã mọc
Hãy cắn chặt hai môi đừng bật lên tiếng khóc.

Thư và quà tặng

1

Này các người
Là đàn ông đàn bà
Ở Ba Lê hay Hoa Thịnh Đốn
Ở Bắc Kinh hay Mạc Tư Khoa
Các người đang ngủ hay thức
Các người đang rong chơi hay làm ái tình
Các người đang đúc súng hay kinh doanh
Súng của các người đang nổ khắp nơi
Các người kinh doanh khắp cả
Kinh doanh trên xứ sở nghèo đói của chúng ta
Kinh doanh trẻ nhỏ người già
Kinh doanh máu thịt xương mề hôi nước mắt
Chúng ta xin các người một phút
Một phút thôi
(Một phút hả hê các người không lâu
Một phút làm than của chúng ta dài hơn vạn kỷ)
Hãy mở mắt thật to mà nhìn
Chúng ta chờ đợi
Giờ hấp hối
Trong thiên đường do bàn bàn tay các người tạo nên
Thiên đường của trẻ thơ không cha không mẹ không nhà
Thiên đường của những cụ già lòi gân nát thịt
Thiên đường của tuổi thanh xuân chúng ta vui nhau chém giết
Thiên đường của ba mươi triệu người Việt Nam đói rách nhục nhằn
Một phút một phút thôi
Các người hãy căng tai thật to mà nghe
Triệu triệu lời oán thán
Của em bé ta

Của mẹ già ta
Của những người Việt Nam còn lại

2

Này các người
Là đàn ông đàn bà
Ở Ba Lê hay Hoa thịnh Đồn
Ở Bắc Kinh kinh hay Mạc Tư Khoa
Lòng các người đã đến trên xứ sở chúng ta
Chân các người đã dẫm đạp lên mồ mã tổ tiên chúng ta
Nhà cửa của chúng ta thành tro bụi
Ruộng vườn của chúng ta thành chiến trường
Thịt xương của chúng ta thành bùn đất
Hỡi các người kinh doanh tài ba lỗi lạc nhất
Giờ hấp hối của chúng ta đã gần kề
Giờ điều linh của các người sắp đến
Vì xứ sở của chúng ta không còn mãi là thị trường
Vì bà con của chúng ta không còn mãi làm vật liệu
Chúa Kitô muốn chúng ta là con các ngài
Nên chúa đã biến các người thành quỷ sứ
Những con quỷ sứ mặt người
Hãy mở mắt thật to mà nhìn
Thực phẩm của các người đang sinh thối
Vì thịt xương của chúng ta không còn

3

Hỡi những con quỷ sứ thân mến của chúng ta
Các người đã tạo nên bức tranh vô giá
Trên xứ sở địa ngục này
Bức tranh có hình em bé của ta
Em bé có thịt da vóc dáng dị thường
Em bé đang bú bằng ngón chân mình
Vì các người đã cướp mất sản khoai và vú mẹ

Em bé đang ngơ ngác nhìn vào khoảng không có máy bay của các người đi qua

Và hỏi Chúa trời: nó từ đâu đến?

Chúng ta gửi các người làm quà tặng

Để mỗi tối các người cùng ngắm với tình nhân

Để mỗi sáng các người cùng nhìn với đồng nghiệp.

Mùa xuân hoang vu

1

Con đường hư vô chạy dài bất tận
Thời gian là sợi trường thi oan nghiệt
Nụ mai vàng chưa kịp nở
Nụ mai vàng tả tơi trên miền máu đỏ
Thịt xương như xác pháo
Những chiếc pháo chỉ kịp thét lên một lần trong tuyệt vọng
Những đôi mắt vô vi chưa kịp mở
Những cổ họng thánh thần chưa kịp vỡ ra tiếng hát
Như một hành tinh
Băng mình trong không gian hắc ám
Ta nắm tay em tình cờ
Tình yêu nào có phải
Những con đường chúng ta đi qua trên những xác người
Bây giờ tìm ta băng đảo
Phiêu bồng trong hai bàn tay em
Mười ngón tay đều như đàn rã
Ta rừng mình với thiên nhiên.

2

Quê hương là chốn này
Súng đạn reo mừng đưa ta về cõi chết
Những lá cờ nhân nghĩa vẫn bay
Những lá cờ tanh hôi mùi máu
Phát phới trên những đồng xương khô
Trên vùng thịt nát
Âu cũng là chuyện tình cờ
Nửa đêm thức giấc nghe người đàn bà điên khùng ca hát
Người đàn bà điên khùng nương theo đám mây

Phiêu du nơi miền cực lạc
Người đàn bà điên khùng nuốt thời gian qua đôi mắt biếc
Tiếng ca hát vẫn lầy lừng
Ta bùng mặt khóc nước nở
Giữa đêm đen
Hư vô làm ta tỉnh trí

3

Những ngày đầu năm ta là kẻ ngoại tình
Bỏ em trong mù sương
Vút súng đạn nơi phòng tuyến
Quên quân thù nơi rừng sâu
Ta mặc áo the đen đi thăm bạn bè đã chết
Có tiếng hát vang lừng của người đàn bà điên khùng
Trên đầu thanh xuân cỏ cây héo úa
Người đàn bà điên khùng biến thành đám mây đen
Ám ảnh ta như nỗi chết
Bên này tay ta là lưỡi hái
Bên kia tay ta là đầu lâu
Ta là tử thần vừa là tên bạc mệnh
Người đàn bà điên khùng cất tiếng hát du dương
Ta vỗ tay cười vang một mình trong nghĩa địa.

Mấy bài thơ rời

Bài ca chuyển kiếp

1

Téch nhẹ gót hài em đã đến
Một trời lụa trắng lao xao
Ta là chim phượng hoàng mê đắm
Trời của thơ hồn vỗ cánh phương nào
Tóc đã xanh một thời huyền hoặc
Môi thật hồng trắng với rượu ta say
Năm chặt đốc gương chừ cười với bóng
Nước loạn bao năm chừ tóc hóa mây
Len lối rừng thiêng chừ ta ngậm ngãi
Cơm áo công danh chừ đã khói bay.

2

Đường ngựa chạy gót hài tung cánh hạc
Hương sắc thời không chừ một với ta
Thuyền với bến ngủ say cùng vĩnh cửu
Giấc bình yên trong cõi ta bà
Em chẳng đến chẳng đi
Ta chẳng tìm chẳng đợi
Sài Gòn không xa mà Hà Nội cũng không xa
Cát bụi mười phương họp về chung một chiếu
Rong rêu khắp thế giới ba ngàn
Cùng hát bài ca huyền diệu.

3

Ta nghe bước em đi
Lụa mát cả bầu trời
Đêm tịch tịch đêm vô cùng tịch tịch
Trời là ta chim phượng cũng là ta.

Chân dung chàng.

Nỗi mệt mỏi trên khắp thân thể chàng
Chúng cư ngụ trên những nẻo đường chàng đi qua
Chúng cư ngụ trên vách tường khi chàng trở về
Chúng chạy trốn chàng trên những nẻo phố rêu phong và thời gian là
dấu hiệu âm thầm triu mến
Chàng chạy trốn chúng trên những trang sách mà chữ nghĩa thô kệch
như những xác chết khô gầy
Chàng chạy trốn chúng trong những giấc mơ mà giấc ngủ thì cứ chập
chờn ảo tượng

Giấc ngủ với những ám ảnh kinh khiếp
Giấc ngủ với những bước chân xước máu của nàng
Kết cuộc thì chàng với sự hiện hữu vô vọng
Sự hiện hữu làm triu nặng trí óc chàng
Mồ hôi trên ngực và lưng

Chàng nghe âm thầm tiếng nước nở từ khoảng không
Tiếng nước nở của những tên da đen da đỏ da vàng
Tiếng nước nở của những thằng da trắng nữa
Tiếng nước nở trong lòng cuộc đời của sự hiện hữu không lối thoát
Những bước chân xước máu của nàng
Tình yêu là khát vọng giải tỏa nỗi cô đơn
Cuối cùng chỉ là ảo vọng
Buổi sáng tiếng súng thức chàng dậy trong vùng sương mù mà trợn đời
ý thức chàng không xua đuổi nổi
Tiếng hót gọi mặt trời của bầy chim trên mái
Lửa mặt trời ngự trị một góc phòng chàng
Vùng sương mù vẫn dày đặc
Vùng sương mù không ở trong không gian

Vùng sương mù ở trong tâm hồn chàng
Chàng cố gắng vùng vẫy trốn thoát
Mà sự mệt mỏi càng triu mến thiết tha
Làm tay chân chàng rã liệt
Vậy đó mà niềm kiêu hãnh thôi thúc chàng nhảy xô vào đấu trường với bò rừng và sư tử
Niềm kiêu hãnh phình gạt chàng như bùa chú của tên phù thủy
Ở đấu trường bò rừng và sư tử đưa vuốt nhe nanh mà chàng chỉ có khối óc nóng bừng
điên dại
Bạn bè của chàng sẽ đọc điều văn khi đưa những mảnh thịt còn lại của chàng ra nghĩa địa
Bài điều văn truy tặng chàng như một anh hùng
Và bạn bè chàng cũng muốn làm anh hùng nên nhảy vào đấu trường với bò rừng và sư tử

Vì những dấu chân xước máu của nàng
Vì sự xấu hổ của chính chàng còn kinh khiếp hơn nanh vuốt của mãnh thú
Chàng lao đầu vào đấu trường giữa tiếng hoan hô man rợ.

Mời gọi.

Niềm thương yêu giải trên khoảng lộ trình từ em đến tôi - hai vị trí trong không gian giới hạn bởi sự hiện diện của chúng mình. Dù những bước chân rớm máu đi vào tìm tôi như thế, tôi vẫn cứ van nài: «sao em không đến thăm tôi chiều chủ nhật?» Một thực trạng đón hèn tại sao trong tình yêu tôi vẫn còn tính toán từng thời gian em nhĩ, và tại sao tôi vẫn cứ van mời: Sao em không đến thăm tôi? Vô tình tôi chấp nhận một thói quen tầm thường đáng ghét: Sự phân cách trong không gian và những bước đi của chiếc kim đồng hồ. Có thể không bao giờ tôi nói: «Em hãy đến thăm tôi» vì chúng mình chẳng bao giờ giới hạn.

Một buổi sáng mùa đông tôi gặp người con gái đôi mắt và dáng bước học trò đang mang hồn tôi giả từ thành phố, và điệp khúc vẫn réo rất chân thành: «Sao em không đến thăm tôi?» Tiếng trả lời rơi từ một khung trời ảm đạm: «Em không có thì giờ». Tôi nghe như cả kinh thành đổ vỡ. Con đường chúng tôi đang đi tràn đầy bóng tối. Tôi trốn chạy một hình hài – hình hài của qui sa tăng.

Giữa thế giới âm thanh thân xác tôi như thế. Giữa thế giới âm thanh thiên đường đang lơ lửng. Tôi thét lên lời réo gọi kinh hồn – Chúa Trời – Chúa Trời, tôi đang hấp hối bởi tình yêu.

Linh hồn tôi – những cành cây khẳng khiu miền núi rừng Bắc cực – những bàn tay đưa lên van nài – mưa tuyết đã đáp lời chúng nó

Có bao giờ em đến thăm tôi

Có bao giờ mặt trời chiếu sáng

Tuyết và mùa đông đã trở về

Trên khoảng lộ trình từ em đến tôi

Em sẽ đến thăm tôi. Đường vào nhà tôi bùn pha lấm gôi, dù thời gian giới hạn bằng cuốn lịch hay chiếc kim đồng hồ - tôi nguyện thức suốt năm canh chong đèn ngóng đợi. Tháng bảy vào hồn tôi những bước của thiên thần.

Trở về

Trước mặt sau lưng là bè bạn. Những khoảng trống trong đôi vòng tay suốt tuổi học trò. Mô hình đen ngầy dại và tiếng nói hư vô. Ngôn ngữ của rừng thiêng man sử, của kinh thành có dấu vết văn minh đã bắt lực khi tôi nghĩ về em biểu tượng của loài người. Hướng mắt đi về đôi bàn tay trắng. Bạn bè tôi ngây thơ hát khúc học trò. Tôi mỉm cười suốt dọc hành lang chạy về từ đỉnh núi. Đỉnh núi xanh sương khói mơ hồ. Bên khung cửa mọc lên ngàn vú mẹ. Tương lai.

Vách tường và sa mạc. Tôi sẽ làm một chuyến viễn du hay kiếm nơi an nghỉ lâu dài.

Ngồi nơi đây trước mặt những người trách nhiệm tương lại, tôi đã làm thằng con trai câm dại, mặc cho lịch sử kêu gào, mặc cho người đời chửi bới.

Tiếng hát hắc lên từ lòng đất mẹ. Tiếng gào thét thất thanh từ ngưỡn đỉnh trời cao. Hôm nay, ngày mai, cuộc giã từ đã sẵn, chỉ cần có lời chấp nhận của một trong hai đứa chúng mình. Em còn ngại gì mà chẳng sấn khấn tay và hành lý.

Lòng nhức mẹ vẫn cắn đầy vú sữa – khí thiêng vẫn ngùn ngụt đất trời, Giấc mơ hoa nở trắng trong lòng thế hệ. Ngàn cánh hải âu lướt gió tung trời. Chim đại bàng ai tìm ra dấu vết? Nó đang ở trong hồn người du tử.

Khuôn mặt muốn úp vào đôi lòng bàn tay mà hồn viễn du tìm dáng người yêu đi vào nghĩa địa. Người con gái đã chết thực rồi hay còn sống mãi. Điều đó vốn tầm thường vô nghĩa. Trước mặt và sau lưng vẫn còn có bạn bè. Lịch sử ở đó, và lịch sử cũng đang cuộn tròn thành những vòng ba động. Tương lai ở đó, và tương lai đang đốt cháy phổi tim gan.

Nững gót chân hùng đạp lên đất mẹ. Hố sâu thành hình những hiện tượng địa chấn. Phải lấp đầy những hố sâu, lấy máu xương và đầu lâu làm vật liệu. Hàng triệu cánh tay đưa lên. Hàng triệu con người ngã gục. Phút lịch sử kinh hoàng. Hôm nay, ngày mai, hay ngàn năm sau nữa, đàn em chúng tôi vẫn thơ ngây và chung quanh tôi vẫn còn bè bạn. Tôi xin từ bỏ thế giới thần thoại hoang đường. Giấc ngủ hoang vu nép trong vòng tay ngây tình ái làm con chim thuần tính trở về hát bài ca tuyệt diệu. Nếu chẳng muốn phân ly, em hãy cùng tôi đối diện. Trong giây phút tôi đặt vào lòng tay em chìa khóa mở cửa nhiệm màu.

CHU SƠN

QUÊ NHÀ

thơ

TÁC GIẢ XUẤT BẢN MỘT CHÍN SÁU BỐN

Mn